

Initiële beoordeling

7 lokale toeleveranciers van Pharmakina vs ING Groep N.V. en ING België NV

Datum: 26 april 2023

Samenvatting van de melding

Op 7 november 2022 diende een groep van zeven lokale telers en leveranciers van kinabast aan Pharmakina S.A. in de Democratische Republiek Congo een melding van een specifiek geval in bij het Nederlands Contactpunt OESO-richtlijnen voor Multinationale Ondernemingen (hierna: de Richtlijnen) met betrekking tot een vermeende schending door ING Groep N.V. gevestigd in Nederland en haar dochteronderneming ING België NV, gevestigd in België.

De meldende partij is een groep van zeven lokale leveranciers: de heer Chishali Matabaro, de heer Mungu Akonkwa Chishibanji, de heer Mutayongwa Kashosi, de heer Chishesa Mushizi, de heer Basirike Chigaruka Byamungu, de heer Muguma Arhahama Zihalirwa en de heer Mugula Cleophas. Zij zijn afkomstig uit een lokale gemeenschap waar Pharmakina werkzaam is en verklaren dat zij op krediet bast hebben geleverd aan Pharmakina S.A. als grondstof voor het produceren van kinine door de onderneming. Zij stellen dat Pharmakina de rechten van leveranciers uit de lokale gemeenschap niet respecteert, aangezien Pharmakina sinds 2019 weigert te betalen voor de bast die geleverd wordt door lokale leveranciers. Zij verklaren dat de gemeenschap hierdoor in grote armoede wordt gestort. Zij zeggen bovendien dat ING België NV, een dochteronderneming van ING Groep N.V., betaaldiensten (een bankrekening) biedt aan hun klant Pharmakina voor internationale transacties die verband houden met de verkoop van kinine. Volgens de melder heeft ING Groep N.V., in de context van haar zakelijke relatie met Pharmakina via haar dochteronderneming ING België NV, verzuimd een op risico's gebaseerde due diligence inzake mensenrechten en haar toeleveringsketen uit te voeren om ernstige schendingen door Pharmakina van de rechten van de toeleveranciers vast te stellen en aan te pakken. Deze schendingen omvatten: de onmogelijkheid voor lokale leveranciers om te werken met een actuele en daarmee wettelijke registratie van bedrijven, de mogelijkheid van belastingontduiking, frauduleuze juridische omstandigheden waaronder de door Pharmakina verkochte kinine wordt geproduceerd en de weigering de leveranciers te betalen voor de bast die sinds 2019 is geleverd.

De melder verklaart daarnaast dat ING Groep N.V. zelf aan deze gevolgen bijdraagt door te verzuimen de genoemde gevolgen te identificeren en aan te pakken en door Pharmakina decennialang te ondersteunen bij de verkoop en betaling van zijn kinine via ING België NV. Voorts verklaart de melder dat ING Groep N.V. geen maatregelen heeft getroffen om deze gevolgen te herstellen, zoals voorzien in de Richtlijnen.

De melder roept de assistentie van het NCP in bij het faciliteren van een dialoog met ING Groep N.V. om haar aandacht te vestigen op haar verantwoordelijkheden ingevolge de Richtlijnen. Het betreft het aanpakken van de gevolgen waaraan zij bijdraagt door haar zakelijke relatie met Pharmakina.

Zij vragen het NCP met name te helpen waarborgen dat ING Groep N.V.: i. haar invloed op Pharmakina gebruikt om ervoor te zorgen dat Pharmakina de lokale leveranciers betaalt voor de bast die zij sinds 2019 hebben geleverd en deze leveranciers bescherming biedt na dreigementen die door de CEO van Pharmakina zijn geuit, dat de onderneming milieuvriendelijke productiemethoden invoert (waaronder afvalbeheer), zijn bedrijfsvergunning actualiseert en eerlijke en wettelijke belastingen betaalt; ii. de schade van de leveranciers vergoedt waaraan ING Groep N.V. heeft bijgedragen; iii. in de toekomst due diligence-processen invoert in lijn met wat volgens de OESO-richtlijnen wordt verwacht.

Initiële beoordeling

In overeenstemming met de OESO-richtlijnen, de OESO-handreiking voor NCP's inzake initiële beoordelingen van specifieke gevallen en de meldingsprocedure van het Nederlands NCP, concludeert het NCP dat, in het licht van de volgende overwegingen, de melding geen nader onderzoek rechtvaardigt. De melder is een groep lokale leveranciers van bast die een commerciële relatie hebben met Pharmakina, die de bast gebruikt voor de productie van kinine. Het NCP maakt uit de melding op dat er een geschil is ontstaan in deze commerciële relatie tussen de leveranciers en Pharmakina over de betaling van bast die geleverd is door de lokale leveranciers. Dit betekent dat de belangrijkste onderliggende kwestie een commercieel geschil is tussen partijen die een commerciële relatie hebben.

De beweringen in de melding zijn gericht tegen de multinationale onderneming ING Groep N.V. en haar dochteronderneming ING België NV, waarbij de laatste betalingsdiensten aanbiedt (een bankrekening) aan haar klant Pharmakina. Volgens de melder zou ING zijn invloed moeten aanwenden om het commercieel geschil tussen de melders en Pharmakina op te lossen wat betreft de betaling van achterstallige bedragen en een aantal andere kwesties die de melders aan de orde stellen met betrekking tot de financiën van Pharmakina en de naleving van de lokale wettelijke voorschriften door de onderneming.

Het NCP dient tijdens de initiële beoordeling te beoordelen of de behandeling van dit specifieke geval kan bijdragen aan 1. de doelstellingen en 2. de effectiviteit van de Richtlijnen.

1. Doelstellingen van de Richtlijnen

De OESO-handreiking voor NCP's inzake initiële beoordelingen van specifieke gevallen vermeldt het volgende over de doelstellingen van de Richtlijnen: "in overweging nemen van het specifieke geval dient bij te dragen aan 1. duurzame ontwikkeling of economische, milieutechnische en maatschappelijke vooruitgang (de hoofdstukken van de Richtlijnen) en 2. door multinationale ondernemingen" (blz. 10). Bovendien staat er dat "... kwesties die geen betrekking hebben op de hoofdstukken van de Richtlijnen, zoals commerciële geschillen tussen ondernemingen, buiten de reikwijdte [van de Richtlijnen] zouden vallen" (blz. 11). Aangezien deze zaak betrekking heeft op een commercieel geschil tussen een (lokale) onderneming en een aantal natuurlijke personen die in een commerciële hoedanigheid optreden, is het NCP van oordeel dat de zaak in beginsel buiten de reikwijdte van de Richtlijnen valt, tenzij er bredere aspecten of implicaties zijn die relevant zijn voor de Richtlijnen. Het NCP is van mening dat deze bredere aspecten of implicaties in deze zaak niet aan de orde zijn.

Het NCP is derhalve van mening dat de belangrijkste kwestie die in de melding aan de orde wordt gesteld niet valt onder de Richtlijnen en dat daaruit volgt dat de verantwoordelijkheden van ING die op deze belangrijkste kwestie betrekking hebben evenmin onder de Richtlijnen vallen. Voor zover de melding betrekking heeft op due diligence en de invloed die ING op haar cliënt Pharmakina kan uitoefenen wat betreft de andere aan de orde gestelde kwesties, die geen commerciële

geschilpunten tussen commerciële partijen betreffen, acht het NCP deze niet onderbouwd.

2. Effectiviteit van de Richtlijnen

Wat betreft de effectiviteit van de Richtlijnen staat in de OESO-gids voor NCP's inzake initiële beoordelingen van specifieke gevallen vermeldt dat tijdens de initiële beoordeling een relevante factor ter overweging is of het NCP de mogelijkheid heeft een positieve bijdrage te leveren aan de oplossing van de aan de orde gestelde kwesties (blz. 12). Zoals blijkt uit het voorgaande is het NCP van mening dat de in de melding aan de orde gestelde kwesties buiten de reikwijdte van de Richtlijnen vallen. Bovendien heeft het NCP geen argumenten of omstandigheden geconstateerd die tot de conclusie zouden leiden dat de behandeling van dit specifieke geval door het NCP een positieve bijdrage aan de oplossing van de kwesties zou kunnen leveren.

In dit opzicht neemt het NCP tevens nota van het feit dat de resultaten die de melder wil bereiken via de NCP-procedure nagenoeg uitsluitend betrekking hebben op commerciële kwesties die buiten de reikwijdte van de Richtlijnen vallen.

Conclusie

Het NCP erkent dat de in dit specifieke geval aan de orde gestelde kwesties gevolgen kunnen hebben die schadelijk zijn voor de lokale leveranciers die de melding hebben gedaan. Deze kwesties en de resulterende nadelige gevolgen vallen echter niet binnen de reikwijdte van de Richtlijnen, aangezien ze betrekking hebben op een commercieel geschil tussen de partijen die een commerciële relatie hebben.

Om die reden is het NCP van oordeel dat de behandeling van dit specifieke geval niet bijdraagt aan de doelstellingen van de Richtlijnen en derhalve in beginsel de niet-aanvaarding door het NCP tot gevolg heeft. Het NCP heeft ook geen bredere aspecten of implicaties van dit specifieke geval geconstateerd die relevant zijn voor de Richtlijnen en die een behandeling van dit geval door het NCP zouden rechtvaardigen.

Overwegende dat het onderwerp van de melding onvoldoende verband houdt met (de doelstellingen van) de Richtlijnen, heeft het NCP besloten deze zaak niet in behandeling te nemen conform de reguliere procedure voor meldingen van specifieke gevallen, die het houden van bijeenkomsten zou inhouden en het publiceren van een volledige initiële beoordeling. Het NCP heeft zowel de melder als de ondernemingen van haar besluit op de hoogte gesteld. Het concept van de initiële beoordeling werd naar de partijen gezonden, die hierop binnen 14 dagen konden reageren.

In overeenstemming met de OESO-richtlijnen, de OESO-handreiking voor NCP's inzake initiële beoordelingen van specifieke gevallen en de meldingsprocedure van het Nederlands NCP, concludeert het NCP dat, in het licht van de bovengenoemde overwegingen, de melding geen nader onderzoek rechtvaardigt. Dit houdt in dat het NCP niet zijn goede diensten aanbiedt en dat de procedure daarmee beëindigd is.

De rol van Nationale Contactpunten (NCP's) is het bevorderen van de toepassing van de OESO-richtlijnen. De Nederlandse Regering heeft een onafhankelijk NCP ingesteld dat verantwoordelijk is voor zijn eigen procedures en besluiten in overeenstemming met de procedurele aanwijzingen in de Richtlijnen. Het Nederlandse NCP bestaat uit vier onafhankelijke leden, die worden bijgestaan door vier adviserende leden vanuit de meest betrokken ministeries.

Het NCP Secretariaat is gehuisvest bij het Ministerie van Buitenlandse Zaken. De Minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking is politiek verantwoordelijk voor het functioneren van het Nederlandse NCP. Meer informatie over de OESO-richtlijnen en het NCP kunt u vinden op de [NCP-website](#).

Dit is een uitgave van:

© Het Nationaal Contactpunt OESO-
richtlijnen

voor Multinationale Ondernemingen

© Ministerie van Buitenlandse Zaken
Postbus 20061 |
2500 EB Den Haag